

Nr 55

Memorial i anledning av skrivelse från styrelsen för riksdagens förvaltningskontor med förslag till bestämmelser angående Riksdagens författningssamling m. m.

I skrivelse till bankoutskottet den 22 november 1966 har *styrelsen för riksdagens förvaltningskontor* hemställt att utskottet måtte *dels* utverka riksdagens godkännande av de riktlinjer för utgivningen av Riksdagens författningssamling (RFS) som innefattas i en skrivelsen bilagd promemoria, *dels* föreslå riksdagen att besluta sådana bestämmelser angående Riksdagens författningssamling (RFS) samt bestämmelser angående ikraftträdande av vissa författningar och föreskrifter, intagna i Riksdagens författningssamling, vilka innefattas i två bilagor till promemorian. I skrivelsen anföres tillika, att styrelsen avser att de kostnader, beräknade till 17 500 kronor, som innevarande budgetår uppstår för utgivningen av författningssamlingen, skall bestridas med anlitande av anslaget under fjortonde huvudtiteln Den inre riksdagsförvaltningen: Kostnader för riksdagstrycket. Utskottet fogar till detta memorial de sagda förslagen till bestämmelser såsom *bilagor 1 och 2* samt promemorian såsom *bilaga 3*. En sammanfattning av vad som av styrelsen för förvaltningskontoret avsetts gälla beträffande Riksdagens författningssamling återfinnes inledningsvis i promemorian.

Utskottet. Det har länge framstått som en brist att riksdagen icke förfogar över en egen författningssamling för publicering av författningar och likartade bestämmelser beträffande riksdagsarbetet, riksdagens verk m. m. Endast i begränsad utsträckning inflyter sådana författningar och bestämmelser i Svensk författningssamling (SFS); i övrigt är de ofta svåra att återfinna, då de publiceras blott som bilagor till utskottsutlåtanden etc. eller stundom icke alls befordras till trycket.

Bland de uppgifter som riksdagens förvaltningskontor enligt sin instruktion fått att fullgöra är bl. a. att utgiva författningar angående riksdagen och dess verk. Styrelsen för förvaltningskontoret har nu framlagt förslag om utgivandet av en Riksdagens författningssamling (RFS), utformad efter förebild av Svensk författningssamling (SFS). Förslaget närmare innebörd framgår av den till detta memorial såsom *bilaga 3* fogade promemorian.

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse, att förslag nu föreligger till lösning av ett problem som länge tett sig angeläget. Förslaget är enligt utskottets uppfattning väl avvägt; utan att redovisa något ställningstagande till

dess detaljer tillstyrker utskottet att detsamma genomföres. Utskottet vill framhålla att förslaget går ut på dels en obligatorisk publicering i Riksdagens författningssamling av föreskrifter som inte utgives i annan ordning, dels också en fakultativ publicering där av andra föreskrifter som det härutöver kan vara värdefullt att ha tillgängliga i författningssamlingen. Beträffande föreskrifter som intages i Svensk författningssamling och även skall vara tillämpliga inom riksdagens område får givetvis vissa restriktioner iakttagas, så att inte Riksdagens författningssamling belastas med ett alltför omfattande material; de riktlinjer som förvaltningskontoret härvidlag antytt synes utskottet lämpliga att följa. De under innevarande år uppkommande kostnaderna för författningssamlingen bör, såsom föreslagits av förvaltningskontoret, belasta anslaget till kostnader för riksdagstrycket.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställer utskottet,
att riksdagen måtte

dels antaga bestämmelser angående Riksdagens författningssamling i enlighet med *bilaga 1* samt bestämmelser angående ikraftträdande av vissa författningar och föreskrifter, intagna i Riksdagens författningssamling, i enlighet med *bilaga 2*,

dels i övrigt godkänna ovan åberopade riktlinjer för utgivning av Riksdagens författningssamling.

Stockholm den 6 december 1966

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Hilding, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Åkerlund, Rönnberg, Larfors och Mattsson*;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Berglund, Franzén i Motala, Börjesson i Glömminge, Bengtsson i Landskrona, Larsson i Umeå, Ekström i Iggesund och Haglund.

* Ej närvarande vid justeringen.

Förslag till

Bestämmelser angående Riksdagens författningssamling (RFS)

Riksdagen har beslutat som följer.

1 §

1. I Riksdagens författningssamling skola intagas

a) av riksdagen fastställda föreskrifter om riksdagsarbetets bedrivande, ordningen hos kamrarna och utskotten samt inom riksdagen förekommande val;

b) av kammare fastställda föreskrifter i ämne som angår kammaren enskilt;

c) av riksdagen eller dess organ antagna instruktioner, reglementen eller stadgor avseende riksdagens organ eller arbetstagare, om instruktionen, reglementet eller stadgan icke intages i Svensk författningssamling, samt

d) av riksdagen eller dess organ beslutade andra författningar eller föreskrifter, som anses vara av sådan vikt att de böra allmängöras genom Riksdagens författningssamling.

2. I Riksdagens författningssamling må därjämte intagas dels i Svensk författningssamling kungjorda författningar som anses böra återgivas i Riksdagens författningssamling, dels av riksdagen eller dess organ beslutade föreskrifter eller andra bestämmelser av vikt för riksdagens organ, ledamöter, arbetstagare eller en större allmänhet.

3. Beslut om införande i Riksdagens författningssamling av författning, föreskrift eller bestämmelser som avses i punkt 1 d) och punkt 2 meddelas av chefen för riksdagens förvaltningskontor.

2 §

Riksdagens författningssamling utgives av riksdagens förvaltningskontor. Chefen för förvaltningskontoret är författningssamlingens utgivare.

3 §

Tillstånd till tryckning av författning eller föreskrift, som skall införas i författningssamlingen, meddelas av vederbörande utskottssekreterare i fall då utskott berett ärendet, av kammares sekreterare i ärende som angår kammare enskilt, av därtill behörig tjänsteman i riksdagens verk då framställning om publicering avser av verket beslutad författning eller föreskrift samt av chefen för förvaltningskontoret i övriga fall.

4 §

Där ej särskilda omständigheter till annat föranleda, bör författning utkomma från trycket i sådan tid att den kan vara riksdagens ledamöter och organ till handa, innan författningen träder i kraft.

5 §

Författningssamlingen utgives i lösa exemplar eller, när så befinnes lämpligt, i häften omfattande en eller flera författningar.

På första sidan av varje författning angives dagen då författningen utkommit från trycket. Över varje författning utsättes rubrik, innehållande kort uppgift om författningens innehåll. Genom författningssamlingens expedition skall underrättelse om utkomna författningar införas i Post- och inrikes tidningar.

De särskilda författningarna åsätts nummer, löpande för hel årgång, och årgången pagineras i en följd.

6 §

På tider som chefen för riksdagens förvaltningskontor bestämmer skall utgivas sakregister över dittills under året utkomna författningar. Så snart ske kan efter det den sista författningen i en årgång utkommit skall utgivas kronologiskt register och sakregister för årgången.

7 §

Ledamot av riksdagen skall fortlöpande tillställas exemplar av författningssamlingen.

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor äger bestämma vilka domstolar, ämbetsverk, myndigheter, allmänna inrättningar, tjänstemän och andra som kostnadsfritt skola erhålla exemplar av författningssamlingen. Sådana exemplar utsändas med posten från författningssamlingens expedition direkt till vederbörande.

8 §

Domstol, ämbetsverk eller myndighet, som enligt 7 § erhåller författningssamlingen, äger för eget bruk eller för utdelning till underlydande efter rekvisition från författningssamlingens expedition kostnadsfritt utfå erforderligt antal exemplar av författning eller av häfte vari denna intagits.

9 §

Möjlighet bör finnas att på författningssamlingens expedition köpa hel årgång eller lösa häften av samlingen.

10 §

De ytterligare föreskrifter som prövas erforderliga i anslutning till dessa bestämmelser meddelas av styrelsen för riksdagens förvaltningskontor.

Dessa bestämmelser träda i kraft den 1 januari 1967.

Förslag till

**Bestämmelser angående ikraftträdande av vissa författningar och föreskrifter,
intagna i Riksdagens författningssamling**

Riksdagen har beslutat som följer.

I Riksdagens författningssamling införd författning eller föreskrift, som icke intages i Svensk författningssamling, skall träda i kraft dagen efter den då författningen eller föreskriften enligt meddelad uppgift utkommit av trycket, i den mån viss tid icke utsatts varifrån den kommer att gälla eller av dess lydelse icke framgår att den länder till efterrättelse genast efter utfärdandet.

Dessa bestämmelser träda i kraft den 1 januari 1967, dock att de icke skola gälla författning eller föreskrift som sagda dag är i kraft och utan ändring återgives i Riksdagens författningssamling.

Promemoria angående

RIKSDAGENS FÖRFATTNINGSSAMLING (RFS)

upprättad inom Riksdagens förvaltningskontor

Sammanfattning

1. Enligt 2 § i gällande instruktion för riksdagens förvaltningskontor skall förvaltningskontoret bl. a. utgiva författningar angående riksdagen och dess verk.

2. I promemorian föreslås att författningarna skall utges i en serie, benämnd *Riksdagens författningssamling (RFS)* efter förebild av Svensk författningssamling (SFS).

3. De av riksdagen antagna men av Kungl. Maj:t i SFS kungjorda författningar, nämligen instruktionen för riksdagens ombudsmän och instruktionen för riksdagens revisorer, förutsätts även i fortsättningen skola publiceras i SFS. Instruktionerna ävensom de till den samfälliga lagstiftningen hörande stadgan om ersättning för riksdagsmannaupdragets fullgörande och statstjänstemannalagen föreslås dock skola återgivnas i RFS.

4. I RFS föreslås *skola* intagas riksdagsstadgan, ordningsstadgorna för riksdagens kamrar, av riksdagen eller dess organ antagna instruktioner, reglementen eller stadgor samt av riksdagen eller dess organ beslutade andra författningar eller föreskrifter, som anses vara av sådan vikt att de bör allmängöras genom RFS.

Enligt promemorian *må* därjämte i RFS intagas av riksdagen eller dess organ beslutade föreskrifter eller andra bestämmelser av vikt för riksdagens organ, ledamöter, arbetstagare eller en större allmänhet.

5. Kollektivavtal beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess verk och vissa av förvaltningskontoret meddelade föreskrifter och anvisningar i anslutning därtill föreslås skola publiceras separat utanför RFS.

6. Vederbörande riksdagsorgan föreslås skola tillhandahålla förvaltningskontoret en »originalurkund», varigenom en författnings eller föreskrifts behöriga tillkomst och innehåll fastställs.

7. Förslag till bestämmelser om RFS samt provexemplar av RFS återfinnes i *bilaga B*.¹

8. Förslag till bestämmelser angående ikraftträdandet av vissa författningar och föreskrifter återfinnes i *bilaga C*.²

9. RFS skall börja utges den 1 januari 1967.

Förvaltningskontorets åligganden i fråga om författningsutgivning m. m.

Enligt 2 och 4 §§ i den för riksdagens förvaltningskontor den 25 maj 1966 av riksdagen antagna instruktionen (KBaU 1966: 1) skall förvaltningskontoret om annat ej är särskilt stadgat bl. a.

a) *meddela* för riksdagens förvaltningskontor och riksdagens verk utom riksbanken och riksgäldskontoret gemensamma förvaltningsföreskrifter

b) *utgiva* författningar angående riksdagen och dess verk samt

¹ = bilaga 1 till detta memorial

² = bilaga 2 till detta memorial

e) för riksdagen och dess verk *utfärda* bestämmelser av beskaffenhet att skola ensidigt fastställas av arbetsgivaren och *meddela* de föreskrifter och anvisningar, som behövs för tillämpningen av kollektivavtal eller avtal om anställnings- eller arbetsvillkor i överensstämmelse med sådant kollektivavtal.

I sitt den 27 april 1966 dagtecknade betänkande med vissa förslag rörande riksdagens förvaltningsorganisation (KBaU 1966: 1, bilaga s. 30—31) anförde *riksdagens organisationsutredning* följande beträffande sådana förvaltningsföreskrifter som angetts under a) i det föregående:

»En principiellt betydelsefull uppgift för den av författningsutredningen förordade överinstansen skulle vara att meddela förvaltningsbestämmelser gemensamma för riksdagens myndigheter. Vid en organisatorisk lösning utan någon överinstans torde meddelandet av vissa för flera riksdagsorgan gemensamma bestämmelser lämpligen kunna anförtros förvaltningskontorets styrelse. Hittills har delegerade för riksdagens verk i icke obetydlig utsträckning av riksdagen bemyndigats att utfärda bestämmelser av förvaltningsnatur. Därest i enlighet med utredningens förslag delegeradeinstitutionen upphör, bör förvaltningskontorets styrelse i princip träda i delegerades ställe när det gäller åtgärder i samband med utfärdandet av vissa gemensamma bestämmelser. Denna fråga — som beträffande riksbanken och riksgäldskontoret får ses mot bakgrunden av gällande grundlagsbestämmelser — bör närmare övervägas i samband med utfärdandet av instruktion för förvaltningskontoret.»

Vad angår den under b) i det föregående avsedda författningsutgivningen anförde utredningen följande:

»Enligt konstitutionsutskottets av riksdagen godkända utlåtande 1966: 9 har förutsatts att vid en reform beträffande riksdagens förvaltningsorganisation skulle förverkligas tanken på en riksdagens författningssamling, omfattande alla till riksdagen och dess verk hörande författningar och föreskrifter av betydelse. Ansvaret för utgivningen av en dylik författningssamling bör enligt utredningens mening åvila förvaltningskontorets styrelse.

De för visst organ erforderliga, mera interna föreskrifterna förutsätts liksom hittills skola ankomma på vederbörande organ självt, varvid för tillgodoseende av kravet på önskvärd samordning bör förutsättas samråd med förvaltningskontoret. För det sistnämnda organet erforderliga interna föreskrifter bör utfärdas av dettas styrelse.»

Vad slutligen beträffar sådana bestämmelser, föreskrifter och anvisningar som avses under c) i det föregående anförde organisationsutredningen följande:

»Enligt vad utredningen i det följande föreslår avses förhandlingsverksamhet skola anförtros förvaltningskontoret. Hithörande förvaltningsbestämmelser bör meddelas av kontorets styrelse i analogi med vad som i motsvarande hänseende sker genom statens avtalsverk.»

Ett sammansatt konstitutions- och bankoutskott uttalade i sitt av riksdagen godkända betänkande (KBaU 1966: 1 s. 11) följande:

»Behov av vissa för hela riksdagsförvaltningen gemensamma förvaltningsföreskrifter föreligger. Det förutsättes att riksbanken och riksgäldskontoret, vilka i detta avseende och flera andra undantagits från förvaltningskontorets överhöghet, i sådana frågor kan samordna antagandet av regler. Utgivandet av flera författningar med gemensamt innehåll torde böra undvikas. Reglerna bör alltså i sådana fall sammanföras i en författning, vilken liksom författningar i övrigt inom riksdagsförvaltningen utgives av förvaltningskontoret. Det bör framhållas att riksbanken och riksgäldskontoret själva skall antaga sina interna författningar.»

Gällande ordning¹

Enligt RF § 78 fastställer riksdagen de föreskrifter om riksdagsarbetets bedrivande, ordningen hos kamrarna och utskotten samt inom riksdagen

¹ Jfr KU 1966: 9

förekommande val ävensom de övriga bestämmelser som anses nödiga till iakttagande jämte grundlagarna (riksdagsstadga). Enligt samma paragraf äger vidare vardera kammaren fastställa föreskrifter i ämne, som angår kammaren enskilt (ordningsstadga). — Varje riksdag utfärdar instruktion för nästa riksdags bankoutskott. Efter förslag av nämnda utskott fastställer riksdagen, på grund av bestämmelserna i RF § 66 och RO § 41, föreskrifter om riksgäldskontorets förvaltning (Reglemente för riksgäldskontoret) samt jämlikt sistnämnda paragraf och RF § 111 föreskrifter om riksbankens förvaltning (Reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning »Bankoreglementet»). Bankoutskottet har vidare enligt RO § 41 rätt att efter bemyndigande av riksdagen ge föreskrifter i vissa avseenden såväl rörande riksgäldskontorets förvaltning som rörande förvaltningen av riksbanken. Huvudbestämmelserna om riksbankens förvaltning återfinnes emellertid icke i Bankoreglementet utan fastställs jämlikt RF § 72 i en av Konungen och riksdagen gemensamt stiftad lag (lag för Sveriges riksbank). Riksdagen antager vidare jämlikt RF § 96 instruktion för riksdagens ombudsmän samt jämlikt RO § 72 instruktion för riksdagens revisorer. Riksdagen har vidare antagit reglementen för riksdagsbiblioteket och Nordiska rådets svenska delegation samt stadga angående antalet riksdagens ombudsmän och deras ämbetsstitlar.

I frågor angående arvoden och annan gottgörelse åt riksdagsmännen samt löner och andra förmåner till riksdagens arbetstagare föreligger ett flertal olika av riksdagen antagna bestämmelser, av vilka några må nämnas. Jämlikt bemyndigande i 8 § stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande har kanslideputerade tillika med kamrarnas talmän utfärdat tillämpningsbestämmelser till nämnda stadga, varjämte riksdagens ekonomibyrå i enlighet med föreskrift i tillämpningsbestämmelserna utfärdat administrativa anvisningar till dessa. Riksdagen har på förslag av bankoutskottet fastställt avlöningsbestämmelser för riksdagens tillfälligt anställda tjänstemän samt reglemente angående grupplivförsäkring för riksdagens arbetstagare. — Beträffande arbetstagare hos riksdagens verk finnes en mera fullständig reglering av anställningsvillkor m. m. Sålunda har bankoutskottet år 1966 fastställt en tjänstemannastadga för riksdagens förvaltningskontor och riksdagens verk. Enligt den av riksdagen den 25 maj 1966 fastställda instruktionen för riksdagens förvaltningskontor är förvaltningskontoret riksdagens centrala myndighet för bl. a. förhandling om anställnings- och arbetsvillkor för arbetstagare hos riksdagen och dess verk. Med statstjänstemännens huvudorganisationer har slutits dels ett huvudavtal, dels ett allmänt avlöningsavtal, dels ock ett allmänt tjänsteförteckningsavtal. Personalförteckningar för riksdagens verk fastställs av förvaltningskontorets styrelse.

De ovan nämnda av riksdagen ensam eller av dess organ antagna bestämmelserna har, med undantag av instruktionen för ombudsmännen och instruktionen för revisorerna, inte utfärdats i Svensk författningssamling. Flera av bestämmelserna är tryckta endast i riksdagstrycket. Vissa har emellertid sedan länge utgetts av kanslideputerade i en för riksdagens ledamöter och tjänstemän avsedd samling av författningar (»Riksdagsstadga m. m.»), varav senaste upplagan utkom år 1965 och innehåller riksdagsstadgan, ordningsstadgorna för kamrarna, reglementet för Nordiska rådets svenska delegation, stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande, övergångsbestämmelser till denna samt de av kanslideputerade

tillika med talmännen utfärdade tillämpningsbestämmelserna till stadgan och de av ekonomibyrån utfärdade administrativa anvisningarna. Flertalet övriga bestämmelser återfinnes endera i en av riksbanken i lösbladssystem utgiven författningssamling eller i en av riksgäldskontoret utgiven samling av författningar angående förvaltningen av riksgäldskontoret m. m. Riksgäldskontoret ombesörjer därjämte årligen tryckning av en förteckning över författningar och reglementen m. m. rörande riksdagen och dess verk (senaste upplaga 1965) och tillhandahåller i riksdagsbiblioteket en samling av nämnda författningar och reglementen.

I regel blir de av riksdagen ensam eller dess organ antagna författningarna ej föremål för särskilt utfärdande. Någon gång sker det dock. Sålunda har förutnämnda tillämpningsbestämmelser och administrativa anvisningar angående stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsatsets fullgörande (arvodesstadgan) efter uppdrag av kanslideputerade tillika med talmännen utfärdats av ekonomibyrån och tryckts såsom cirkulär nr 1 i vad som avsetts bli en samling av bestämmelser avseende riksdagens förvaltning.

Beträffande frågan, huruvida i allmänhet ett formligt utfärdande är behövt eller önskvärt, må till en början anmärkas, att ifrågasvarande bestämmelsers giltighet icke torde vara beroende av huruvida utfärdande skett eller icke. Beträffande bestämmelser som angår riksdagen ensam torde det vara fullt klart, att någon särskild åtgärd för att bringa dessa till kännedom icke erfordras. Professor Robert Malmgren uttalar sålunda i samlingsverket Sveriges riksdag (band XIV, s. 22): »Riksdagens arbetsordningar äro principiellt gällande i och med att riksdagsbeslut eller, där frågan gäller kammarerna enskilt, kammarbeslut föreligger. Någon åtgärd från den styrande maktens sida för att bringa beslutet till verkställighet eller författningen till kännedom erfordras icke.» Även vad angår övriga här ifrågasvarande bestämmelser torde det ofta vara självklart, att de därav berörda har plikt att hålla sig underrättade om bestämmelserna och deras innehåll. Såsom förut antecknats ombesörjes dessutom utgivande av samlingar av vissa författningar. Den av riksbanken utgivna samlingen kompletteras vid författningssändringar genom utsändande av lösblad.

Här må slutligen nämnas att enligt Kungl. Maj:ts kungörelse angående Svensk författningssamling (SFS 1928:1) skall i denna intagas av Kungl. Maj:t utfärdade lagar, förordningar, kungörelser och övriga föreskrifter, vilka skall tjäna till allmän efterrättelse, instruktioner, arbetsordningar, reglementen och stadgar för domstolar, ämbetsverk och andra myndigheter samt för allmänna inrättningar, därest bestämmelserna finnes vara av beskaffenhet att böra komma till allmänhetens kännedom, samt beslut, som anses vara av sådan vikt att de bör genom Svensk författningssamling allmängöras. I författningssamlingen må vidare intagas hovrätters samt centrala ämbetsverks och andra myndigheters kungörelser och cirkulär, vilka innehåller föreskrifter av vikt för en större allmänhet. Beslut om införande i författningssamlingen av sistnämnda kungörelser och cirkulär meddelas av chefen för justitiedepartementet efter samråd med vederbörande departementschef.

Författningssamlingens namn

De genom riksdagens förvaltningskontor utgivna författningarna bör publiceras i en serie, benämnd *Riksdagens författningssamling*. Som för-

kortning bör användas RFS utan interpunktion (jfr SFS beträffande Svensk författningssamling).

Vilka föreskrifter bör intagas i RFS?

Enligt konstitutionsutskottets av riksdagen godkända utlåtande 1966: 9 (s. 7) har det förutsetts att RFS skulle omfatta »alla till riksdagen och dess verk hörande författningar och föreskrifter av betydelse». Någon begränsning av RFS till enbart »författningar» i teknisk mening — med uteslutande av andra »föreskrifter» — torde ej ha åsyftats, ehuru 2 § 2. i instruktionen för förvaltningskontoret talar om att kontoret skall utgiva författningar angående riksdagen och dess verk.

Vid det praktiska genomförandet av förvaltningskontorets författning-utgivning bör beaktas dennas inverkan på utgivningen av å ena sidan SFS och å andra sidan riksbankens resp. riksgäldskontorets författningssamlingar samt, vad gäller SFS, de motiv som kan ha föranlett publiceringen av en författning i SFS.

Enligt den i det föregående nämnda kungörelsen 1928: 1 angående Svensk författningssamling *skall* i denna intagas av Kungl. Maj:t utfärdade lagar, förordningar, kungörelser och övriga föreskrifter, bestämmelser och beslut som

- a) skall tjäna till allmän efterrättelse eller
- b) finnes vara av beskaffenhet att böra komma till allmänhetens kännedom eller
- c) anses vara av sådan vikt att de bör allmängöras genom SFS.

Vidare *må* i SFS intagas

- d) hovrätters samt centrala ämbetsverks och andra myndigheters kungörelser och cirkulär, vilka innehåller föreskrifter av vikt för en större allmänhet.

Beslut om införande i SFS i fall som avses under b)—d) meddelas av chefen för justitiedepartementet.

Avgörande för frågan om publicering i SFS synes sålunda vara dels i formellt hänseende att föreskriften härrör från Kungl. Maj:t, hovrätt eller myndighet, dels utfallet av prövningen huruvida föreskriften skall lända till allmän efterrättelse eller eljest anses vara av vikt för en större allmänhet.

Att närmare bestämmelser angående arvode m. m. till ledamot av riksdagen utfärdas av Kungl. Maj:t (med åtföljande publicering i SFS jämlikt SFS 1928: 1) beror på föreskriften i RO § 23 att bestämmelser meddelas i en av Konungen och riksdagen samfällt beslutad stadga (SFS 1941: 98, senast ändr. 1966: 310). Övergångsbestämmelser till stadgan har utfärdats av Kungl. Maj:t och publicerats i SFS 1960: 701, senast ändr. 1966: 311.

Men Kungl. Maj:t utfärdar och publicerar i SFS även instruktionen för riksdagens ombudsmän (SFS 1957: 165, senast ändr. 1965: 903) — däremot ej den av riksdagen antagna stadgan angående antalet riksdagens ombudsmän och deras ämbets titlar — samt instruktionen för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken (SFS 1925: 144, omtryckt 1949: 358, senast ändr. 1966: 379). Anledningen härtill torde vara olika i fråga om respektive instruktioner.

Vid utfärdande av instruktionen för riksdagens ombudsmän tillkännager Kungl. Maj:t

»att, sedan riksdagen antagit instruktion för riksdagens ombudsmän, hava Vi, som funnit den sålunda antagna instruktionen stå i överensstämmelse med de i regeringsformen bestämda grunder för ombudsmännens ämbetsförvaltning velat, på anhållan av riksdagen, till allmänhetens kännedom kungöra nämnda instruktion».

Alla instruktioner för riksdagens ombudsmän alltifrån den första instruktionen för JO av den 27 februari 1810 har utfärdats av Kungl. Maj:t. Det har antagits¹ att detta kan bero på en viss utvidgning av ombudsmans befogenheter i förhållande till RF § 99. Av författningens egen nyss citerade ingress synes dock framgå att det, såsom även framhållits i doktrinen², främst är önskvärdheten att instruktionen bekantgöres för allmänheten som betingat införandet i SFS. Vid 1941 års riksdag uttalade första lagutskottet (L'U 1941: 8 s. 5) att beslutanderätten i fråga om instruktionerna ankommer på riksdagen men att riksdagen pläгат hos Kungl. Maj:t anhålla om att de av riksdagen antagna instruktionerna måtte av Kungl. Maj:t till allmän kännedom kungöras.

Vad därefter angår instruktionen för riksdagens revisorer, om vilka grundläggande bestämmelser återfinns i RO § 72, brukar Kungl. Maj:t i ingressen »kungöra att, enligt vad riksdagen anmält, riksdagen antagit följande Instruktion för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken». Instruktionen blir sålunda enligt ingressen, i motsats till instruktionen för ombudsmännen, inte föremål för någon granskning av Kungl. Maj:t.

Ersättningsstadgan förutsättes även efter tillkomsten av RFS bli publicerad i SFS. Vissa praktiska skäl, däribland att av riksdagens förvaltningskontor utfärdade tillämpningsföreskrifter till stadgan bör publiceras i RFS, talar emellertid för stadgans återgivande i RFS.

Däremot kan det, såsom Malmgren³ framhåller, »naturligtvis ifrågasättas, huruvida instruktionen för en riksdagens funktionär verkligen skall behöva bringas till allmänhetens kännedom genom en Konungens kungörelse. Med hänsyn till det allmänna intresse, som knyter sig till ombudsmännens uppgift och verksamhet, torde emellertid ett dylikt kungörande vara befogat.»³ Motsvarande skäl får anses tala för att instruktionen för revisorerna även i fortsättningen intages i SFS. Båda instruktionerna bör emellertid återgivnas i RFS. Riksdagens ombudsmän har vid samråd även uttalat sig här för. Ett sådant återgivande får ingen betydelse i promulgationshänseende.

Vad därefter gäller förhållandet mellan RFS och de av riksbanken resp. riksgäldskontoret utgivna författningssamlingarna, av vilka riksbankens är baserad på lösbladssystem, torde tillkomsten av RFS kunna föranleda viss minskning av de båda andra författningssamlingarna.

Ur riksbankens författningssamling torde sålunda från ren publiceringssynpunkt kunna utgå följande författningar och föreskrifter, nämligen under avd. A Lagar angående riksbankens förvaltning, bankoreglemente m. m.: bankoreglementet, som bör införas i RFS,

under avd. C Anställningsbestämmelser m. m.: tjänstemannastadgan, som bör införas i RFS, och alla kollektivavtal samt tjänste- och personalförteckningar, vilka redan nu genom förvaltningskontoret utgives separat i offsettryck (närmare härom i det följande),

¹ Petré, Riksdagsförvaltningen, FT 1958 s. 161; jfr Herlitz, Föreläsningar i förvaltningsrätt, I 1937 s. 93

² Petré, a.a. s. 161

³ Malmgren, Riksdagen och lagstiftningen i samlingsverket Sveriges riksdag, 1934, band XIV s. 24 in fine och 27

under avd. D Pensionsbestämmelser: samtliga författningar och föreskrifter enär de i viss utsträckning bör inflyta i RFS i den mån de ej ersättes av kollektivavtal samt

under E Instruktioner för riksdagens bankoutskott, m. fl.: samtliga nu intagna instruktioner (för nästa riksdags bankoutskott resp. för riksdagens revisorer), vilka enligt vad i det föregående sagts bör införas i RFS.

Reglementet för riksgäldskontoret, som efter förslag av bankoutskottet fastställles av riksdagen, har av riksgäldsfullmäktige utgivits av trycket senast år 1958. Reglementet har senare ändrats. Det bör givetvis intagas i RFS.

I riksgäldskontorets Samling av särskilda föreskrifter angående förvaltningen av riksgäldskontoret m. m., vilken daterar sig från år 1954, torde redan med hänsyn till den sedan utgivningen förflutna tiden åtskilliga föreskrifter vara inaktuella. I andra fall har riksdagens förvaltningskontor jämlikt beslut av 1966 års riksdag (KBaU 1966:1) övertagit uppgifter, som tidigare åvilat riksgäldskontoret och som torde ha föranlett publiceringen av föreskrift i samlingen. Detta gäller särskilt vissa under samlingens avd. X intagna föreskrifter sammanhängande med värden av riksdagshuset samt vissa under samlingens avd. XI införda avlönings- och pensionsbestämmelser. Beträffande sistnämnda hänvisas till vad i det föregående anförts i fråga om liknande föreskrifter i riksbankens författningssamling.

Sammanlagt torde det röra sig om ca 20 författningar (avtal m. m.) i riksbankens författningssamling och ca 10 under särskilda rubriker i riksgäldskontorets samling redovisade beslut m. m., vilka i enlighet med det förut sagda genom förvaltningskontorets försorg avses bli införda i RFS eller på annat sätt publicerade.

Efter denna avgränsning i RFS i förhållande till SFS samt riksbankens resp. riksgäldskontorets författningssamlingar bör innebörden i praktiken av konstitutionsutskottets bestämning »alla till riksdagen och dess verk hörande författningar och föreskrifter av betydelse» samt av föreskrifterna i förvaltningskontorets instruktion analyseras.

En grupp av *författningar*, som bör införas i RFS, utgöres av sådana som antages av riksdagen (kammaren) ensam och *reglerar riksdagens egna förhållanden*. Dit hör riksdagsstadgan, kamrarnas ordningstadgar, instruktionen för nästa riksdags bankoutskott samt instruktionen för riksdagens förvaltningskontor (den inre riksdagsförvaltningen). Frågan om arbetsordning för tjänstemännen hos riksdagens kamrar, utskott och förvaltningskontor behandlas i det följande.

En annan grupp omfattar av riksdagen eller dess organ antagna *reglementen, stadgor och instruktioner*, avseende vad som skulle kunna kallas organ tillhörande den yttre riksdagsförvaltningen (verken). Hit hör Reglemente för riksgäldskontoret »Riksgäldsreglementet», Reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning »Bankoreglementet» samt eventuella sådana i RO § 41 avsedda föreskrifter rörande riksbankens och riksgäldskontorets förvaltning som bankoutskottet efter bemyndigande av riksdagen äger rätt att meddela, Stadga angående antalet riksdagens ombudsmän och deras ämbetsstitlar, Instruktion för riksdagens ombudsmän, Instruktion för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken, Reglemente för riksdagsbiblioteket samt Reglemente för Nordiska rådets svenska delegation.

En tredje grupp avser *författningar och föreskrifter*, antagna av riksdagen eller något dess organ, främst bankoutskottet eller förvaltningskon-

toret, och *gemensamma för hela riksdagsförvaltningen eller del därav*. Hit hör Tjänstemannastadga för riksdagens förvaltningskontor och riksdagens verk, vars tillämpningsområde av riksdagens organisationsutredning föreslås utsträckt till att gälla anställning som tjänsteman inom hela riksdagsförvaltningen. Vidare bör till denna grupp hänföras sådana av förvaltningskontoret, med stöd av dess instruktion eller särskilt bemyndigande, meddelade gemensamma förvaltningsföreskrifter som avser tillämpning inom riksdagsförvaltningen av en av Kungl. Maj:t för den övriga statsförvaltningen utfärdad författning eller som eljest funnits erforderliga (från publiceringen av kollektivavtal samt förvaltningskontorets föreskrifter och anvisningar i anslutning härtill bortses tills vidare).

Denna typ av författningar och föreskrifter kan med hänsyn till bemyndiganden, som riksdagen i skilda sammanhang lämnat delegerade för riksdagens verk och som efter den 30 juni 1966 avser riksdagens förvaltningskontor, förutses bli relativt vanligt förekommande. Å andra sidan råder f. n. viss oklarhet angående räckvidden av den inledningsvis i promemorian angivna föreskriften i 2 § 2. instruktionen för förvaltningskontoret, enligt vilken förvaltningskontoret skall om annat ej är särskilt stadgat meddela för kontoret och riksdagens verk utom riksbanken och riksgäldskontoret gemensamma förvaltningsföreskrifter. I vissa fall skall sålunda vad i författning sägs om Kungl. Maj:t avse förvaltningskontorets styrelse, i andra fall inte, stundom är denna fråga helt oreglerad. Som exempel på här avsedda offentlighetsregleringar (utanför »förmånsområdet») där förvaltningskontoret äger besluta om motsvarande tillämpning inom riksdagsförvaltningen — även såvitt angår riksbanken och riksgäldskontoret — må nämnas Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 juni 1965 (nr 465) om vissa statliga kollektivavtal. Andra exempel, där styrelsen meddelat föreskrift om motsvarande tillämpning inom riksdagsförvaltningen, avser Kungl. Maj:ts kungörelser den 3 juni 1966 (nr 410) om ändring i cirkuläret den 15 september 1960 (nr 553) angående anställningsvillkor m. m. för partiellt arbetsföra inom statlig och statsunderstödd verksamhet, den 22 juli 1966 (nr 461) om ändring i kungörelsen den 3 december 1965 (nr 915) om inrättande av vissa statligt reglerade tjänster samt den 14 oktober 1966 (nr 533) med förbehåll vid löneutbetalning i samband med arbetskonflikt. Sådana av förvaltningskontorets styrelse meddelade föreskrifter bör publiceras i RFS. Däremot har styrelsen funnit frågan om dess befogenhet att förordna om tillämpning av Kungl. Maj:ts kungörelse den 14 oktober 1966 (nr 528) med vissa bestämmelser i anledning av arbetskonflikt — bestämmelserna avser uppskov med tillsättning av tjänst i vissa fall — så tveksam, att styrelsen i detta fall begränsat sig till att göra ett uttalande i samma riktning om bestämmelserna i kungörelsen samt att underrätta bankoutskottet. Ett sådant uttalande av styrelsen bör givetvis delges riksdagens vederbörande organ på annat sätt än genom RFS.

Till nyssnämnda grupp torde även böra hänföras av förvaltningskontorets styrelse fastställda personalförteckningar. Frågan om publiceringen av dessa torde få närmare övervägas. Erinras må att av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningar intages i regleringsbrev och publiceras i statsliggaren.

En fjärde, betydande grupp av föreskrifter avser vad som i denna promemoria kallats *förmånsområdet*. Hit kan hänföras dels föreskrifter om arvoden och annan gottgörelse åt riksdagsledamöter, pension åt riksdags-

ledamot och dennes efterlevande samt grupplivförsäkring, dels bestämmelser i kollektivavtal, författning eller annorstädes om anställnings- och arbetsvillkor för arbetstagare hos riksdagen och dess verk.

I fråga om riksdagsledamöterna avses här Stadga om ersättning för riksdagsmannaupdragets fullgörande jämte övergångsbestämmelser till denna, i båda fallen samfällt beslutade av Konungen och riksdagen, vidare av kanslideputerade tillika med kamrarnas talmän (numera förvaltningskontorets styrelse) beslutade Tillämpningsbestämmelser till ersättningsstadgan jämte administrativa anvisningar samt Grupplivförsäkringsavtal i överensstämmelse med ersättningsstadgan. Samtliga nu angivna föreskrifter bör införas i RFS.

Vad gäller arbetstagare som är tjänsteman hos riksdagen och dess verk regleras anställnings- och arbetsvillkoren i den mån de är avtalsbara numera i de flesta fall genom kollektivavtal. För lönegradsplacerade tjänstemän vid förvaltningskontoret och riksdagens verk gäller sålunda ett Allmänt avlöningsavtal (RAST) och ett Allmänt tjänsteförteckningsavtal (RATF), vilka av förvaltningskontoret publicerats i separata offsetupplagor. Detsamma gäller Huvudavtal om förhandlingsordning m. m. inom riksdagsförvaltningen. Däremot föreligger de fyra nu löpande kollektivavtalen beträffande riksdagens s. k. tillfälligt anställda tjänstemän (i kammare och utskott) endast i stencilupplaga liksom kollektivavtalet rörande riksbankens sedelräkningsbiträden. Om riksdagen på grundval av organisationsutredningens förslag beslutar om ny personalorganisation med verkan fr. o. m. den 1 januari 1966 avses dock avtalen beträffande riksdagens tillfälligt anställda tjänstemän, som utlöper senast med utgången av december 1966, fr. o. m. den 1 januari 1967 skola ersättas av nytt Allmänt avlöningsavtal resp. Allmänt tjänsteförteckningsavtal, gällande inom hela riksdagsförvaltningen. Dessa nya avtal avses liksom nuvarande RAST och RATF skola utgivnas i offsettryck genom förvaltningskontorets försorg.

Med stöd av 4 § instruktionen för förvaltningskontoret har kontoret meddelat föreskrifter och anvisningar som behövs för tillämpningen av nyss angivna kollektivavtal (s. k. arbetsgivarförteckningar). Dessa föreskrifter har såsom bilagor fogats vid RAST resp. RATF i offsetupplagan och motsvarar dels Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 juli 1966 om utövande av arbetsgivarens befogenheter i vissa fall enligt allmänt avlöningsavtal för statliga och vissa andra tjänstemän, AST (SFS 1966: 404), dels av statens avtalsverk utfärdade föreskrifter i anslutning till de båda större kollektivavtalen för den övriga statsförvaltningens tjänstemän. Offsetupplagan av avtalen har tryckts i 1 000 exemplar. Liknande föreskrifter och anvisningar behövs även i fortsättningen.

Vidare har förvaltningskontoret i det s. k. handläggningscirkuläret meddelat generella föreskrifter och anvisningar om tillämpningen av vissa kollektivavtal för tjänstemän inom riksdagsförvaltningen. Handläggningscirkuläret har tryckts i en upplaga om 1 000 exemplar.

Inom den Kungl. Maj:ts underställda statsförvaltningen införes ej kollektivavtalen eller statens avtalsverks föreskrifter och anvisningar i SFS, oaktat de i väsentlig mån ersätter före den 1 januari 1966 gällande och i SFS införda avlöningsreglementen och tilläggbestämmelser till dessa. Avtalen och i viss utsträckning avtalsverkets föreskrifter och anvisningar publiceras i stället separat i offsettryck. Offsetupplagan av AST:s huvudbestämmelser omfattar 35 000 exemplar. Såväl avtalen som föreskrifterna

och anvisningarna utges i A 5-format och exemplaren är försedda med hål för insättning i samlingspärm.

Kollektivavtalen inom riksdagsförvaltningen ansluter sig nära till avtalen för den övriga statsförvaltningen. De senare utgör f. n. bilagor till riksdagsavtalen. Med hänsyn härtill och till att sistnämnda avtal numera utges i en officiell version i offsettryck talar övervägande praktiska skäl, bl. a. även det avvikande formatet i förhållande till det för RFS tilltänkta, för att kollektivavtalen och förvaltningskontorets föreskrifter och anvisningar till dem, oaktat de torde bli gemensamma för hela riksdagsförvaltningen, inte publiceras i RFS utan utges separat, om särskilda skäl ej talar häremot.

Något annorlunda torde frågan om publicering i RFS böra bedömas, när det gäller bestämmelser om vissa i och för sig avtalsbara anställningsvillkor som tills vidare dock regleras i offentligrättslig ordning. Här åsyftas i första hand författningsbestämmelserna om tjänstepensionering och grupplivförsäkring, vilka ännu ej ersatts av kollektivavtal.

Vad gäller pensionsförfattningarna har delegerade den 11 juni 1959 med stöd av riksdagens bemyndigande (BaU 1959: 42) utfärdat bestämmelser om tillämpning vid riksdagens verk av statens pensionslöneförordning (SFS 1959: 286), statens allmänna tjänstepensionsreglemente, SPR, (SFS 1959: 287) och förordnandepensionskungörelsen (SFS 1959: 288) samt meddelat vissa bestämmelser i anslutning till SPR och förordnandepensionskungörelsen. Vidare har delegerade den 1 november 1960 utfärdat bestämmelser i fråga om pensioneringsperioder m. m. för anställningshavare vid riksdagens verk. Nu angivna författningar samt av delegerade utfärdade bestämmelser har i sin helhet införts i riksbankens författningssamling. Med anledning av senare tillkomna författningsändringar m. m. har delegerade och styrelsen för riksdagens förvaltningskontor därefter meddelat erforderliga beslut om motsvarande tillämpning vid riksdagens verk.

På liknande sätt har delegerade den 20 december 1962 med stöd av riksdagens bemyndigande (BaU 1962: 31) beslutat om tillämpning av reglementet angående statens grupplivförsäkring (1962: 698) på arbetstagare vid riksdagens verk.

Redan genom förvaltningskontorets inrättande såsom ett inre riksdagsorgan och icke såsom ett riksdagens verk (KBaU 1966: 1 sid. 10) har frågan om tillämpning av nu angivna pensionsbestämmelser på förvaltningskontorets tjänstemän aktualiserats. Beträffande grupplivförsäkring för den inre riksdagsförvaltningens arbetstagare gäller däremot redan ett av riksdagen antaget reglemente, som trätt i kraft den 1 januari 1963 (BaU 1963: 23). Om en ny personalorganisation beslutas för den övriga inre riksdagsförvaltningen, bör här avsedda pensionsbestämmelser göras tillämpliga inom hela riksdagsförvaltningen. Under sådana förhållanden bör beslut av förvaltningskontorets styrelse om tillämpning av dessa och vissa närstående bestämmelser införas i RFS. Däremot kan det ifrågasättas om själva de av Kungl. Maj:t utfärdade grundläggande författningarna jämte ändringsförfattningar, vilka samtliga publiceras i SFS, dessutom bör avtryckas i RFS. Detta är närmast en praktisk fråga.

En grupp för sig utgör arbetsordningar och liknande föreskrifter, som i regel endast gäller för ett visst verk. Inom den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen införes i regel inte arbetsordningar i SFS (bortsett från hovrätternas och några få ytterligare arbetsordningar, som fastställs av

Kungl. Maj:t). Från allmänhetens synpunkt kan detta måhända anses som en brist, eftersom arbetsordning för myndighet eller verk i regel innehåller bestämmelser angående mottagningstid m. m. av intresse för allmänheten. Möjlighet föreligger dock ofta på annat sätt (via anslag, kungörelse, telefonkatalog eller telefon) utan nämnvärt besvär få kännedom om sådana bestämmelser. För riksdagsförvaltningens del bör det med hänsyn till det trots allt begränsade antalet riksdagsorgan frågan gäller vara möjligt att, om vederbörande organ så begär, få arbetsordning införd i RFS.

Detsamma bör gälla beslut av riksdagsorgan, t. ex. styrelsen för förvaltningskontoret, av vikt för riksdagsledamöterna och/eller en större allmänhet. Som exempel må nämnas de f. n. i riksgäldskontorets författningssamling intagna bestämmelserna om lokalupplåtelse i riksdagshuset och om bilparkeringen på riksdagshuset.

Frågan om vissa övergångsanordningar med avseende på bl. a. publiceringen i RFS av vissa tidigare utfärdade författningar och föreskrifter, som är i kraft den 1 januari 1967, behandlas närmare i det följande. Detsamma gäller den mera praktiska frågan huruvida vissa i RFS införda författningar och föreskrifter dessutom bör tillhandahållas riksdagsledamöterna i fick- eller handboksformat.

En förteckning över sådana nu överblickbara författningar och föreskrifter, som enligt det föregående bör införas i RFS resp. publiceras separat (avtal m. m.), lämnas i *bilaga A*.

Promulgation och ikraftträdande

I regel blir av riksdagen ensam eller dess organ antagna författningar inte föremål för något verkligt promulgationsförfarande, om man därmed avser dels fastställandet av en originaltexts behöriga tillkomst och innehåll genom underskrift, dels bekantgörandet.

I vissa fall förekommer dock promulgation. Sålunda är t. ex. reglementet för riksgäldskontoret försett med följande promulgationsmening:

»Jämlikt § 7 i den för bankoutskottet gällande instruktionen har utskottet, i överensstämmelse med riksdagens beslut, upprättat förestående reglemente att lända till efter rättelse, intill dess annorlunda kan varda i vederbörlig ordning förordnat; och böra fullmäktige besörja att reglementet av trycket utgives och till salu allmänheten tillhandahålles.

Stockholm den 31 juli 1958.

På bankoutskottets vägnar:

K. G. Ewerlöf

/ Sven Gerentz»

Motsvarande gäller bankoreglementet. Men bortsett från dessa båda reglementen samt instruktionen för riksdagens ombudsmän, som »utfärdas» av Kungl. Maj:t och intages i SFS, föreligger i regel inte någon av därtill behörig person undertecknad originalversion av författning eller annan föreskrift.¹

Ej heller färdigställer riksdagen eller något dess organ något underskrivet original exemplar av instruktionen för riksdagens revisorer, oaktat Kungl. Maj:ts utfärdande av densamma — i viss motsats till utfärdandet av in-

¹ Ej ens i fall då t. ex. en utskottsordförandes namn återges i tryck under ett utskotts betänkande lär för övrigt namnet avspegla något av ordföranden underskrivet original-exemplar

struktionen för ombudsmännen -- ej kan anses ha annan innebörd än att Kungl. Maj:t medgivit att instruktionen intages i SFS.¹

Den i en häftad specialpublikation år 1966 utgivna danska »Forretningsorden for Folketinget» är ej heller försedd med någon underskrift, endast med uppgift å tidpunkt för »vedtaget» och för olika ändringars ikraftträdande.

I Finland har på Statsrådets tryckeri år 1957 utkommit »Riksdagsmannens lagsamling» en bunden bok i fickformat å 282 sidor. I denna har intagits dels grundlagar, dels ett antal av Finlands riksdag ensam antagna instruktioner för riksdagens funktionärer, t. ex. justitieombudsmannen, kungjorda av Republikens President »på framställning av Riksdagen», dels ock vissa riksdagens interna författningar. Ingen av de sistnämnda, såsom Arbetsordning för Riksdagen, Bestämmelser för val inom riksdagen enligt proportionellt valsätt eller Reglemente för riksdagsbiblioteket är försedda med underskrift. Detsamma gäller den av riksdagens stora utskott beslutade arbetsordningen för utskottet.

Ett fastställande av en författnings eller föreskrifts behöriga tillkomst och innehåll erfordras för att ett kungörande i RFS skall kunna ske. Härmed är dock inte sagt att införandet i RFS måste grundas på en med underskrift försedd originaltext, som överlämnas till förvaltningskontoret.

Vad gäller författning eller föreskrift som utfärdas av Kungl. Maj:t, hänför sig visserligen beslutet om utfärdandet, vilket närmast torde avse kungörandet, till en vid statsrådsprotokollet fogad bilaga, som utgöres av den av Konungen underskrivna och i övrigt färdigställda promulgationsurkunden i original.² Men den av riksdagen ensam antagna instruktionen för riksdagens revisorer, vars behöriga tillkomst och sakinnehåll enligt vad tidigare sagts³ ej prövas och ej heller må prövas av Kungl. Maj:t, intages å andra sidan i SFS utan att Kungl. Maj:t därvid äger tillgång till annan »originalurkund» från riksdagen än riksdagsskrivelse, undertecknad enligt RO § 80 och åtföljd av vederbörande utskotts tryckta betänkande med författningstext.

Under sådana förhållanden torde det fastställande av en författnings behöriga tillkomst och sakinnehåll, »originalurkunden», varpå intagandet i RFS måste baseras, kunna ske inom ramen för nu gällande bestämmelser om uppsättande, justering och expediering av riksdagens eller något dess organs beslut. Förvaltningskontoret har att beträffande dettas innebörd hålla sig till den skrivelse, som talmännen på riksdagens vägnar eller, där frågan gäller kammaren enskilt, talmannen eller, i fråga om utskott, utskottsordföranden (riksdagsstadgan § 23) avlåter till förvaltningskontoret, om fastställandet ej enligt gällande bestämmelser skall ske i annan form såsom fallet är med exempelvis riksgäldsreglementet.

På motsvarande sätt måste en »originalurkund» finnas att tillgå, då en av förvaltningskontoret eller något riksdagens verk beslutad författning eller föreskrift skall införas i RFS. Originalurkunderna bör arkiveras hos förvaltningskontoret.

Ansvaret för tryckningen och den publicerade textens överensstämmelse

¹ Jfr. Malmgren, Riksdagen och lagstiftningen i samlingsverket Sveriges Riksdag, 1934, band XIV s. 29: »Att riksdagen skall ensam giva instruktion åt sina revisorer är ju närmast självklart.»

² Herlitz, om lagstiftning genom samfälliga beslut av Konung och riksdag, 1926—1930, s. 379

³ Jfr. [not 1 ovan]

med »originalurkunden» åvilas förvaltningskontoret, där frågor angående utgivande av författningar enligt gällande instruktion skall handläggas inom den arbetsenhet som förestås av chefen för förvaltningskontoret.

Beslut om införande av författning eller föreskrift i RFS bör ankomma på chefen för förvaltningskontoret, i förekommande fall efter framställning av vederbörande riksdagsorgan.

I RFS bör författningarna/föreskrifterna publiceras i löpande nummerföljd. Under en författnings rubrik bör i princip endast anges t. ex. »Antagen av riksdagen 26/5 1966 (ändr. 20/12 1966)» eller liknande samt, vid omtryckning av hela författningen, efter varje paragraf, moment etc. inom parentes numret och årtalet på den eller de författningar, varigenom ändring kungjorts.

I detta sammanhang bör framhållas att omtryckning av hel författning i RFS bör ske oftare än som sker i SFS.¹

Vad angår *ikraftträdandet* torde, såsom framgår av avsnittet under gällande ordning, några särskilda bestämmelser ej erfordras beträffande riksdagens arbetsordningar. De anses principiellt gälla i och med att riksdagsbeslut eller, där frågan gäller kammaren enskilt, kammarbeslut föreligger.

Mera tveksamt är om motsvarande gäller övriga författningar och föreskrifter, som avses skola kunna införas i RFS.

Det är angeläget att ovisshet om tidpunkten för ikraftträdandet av en i RFS intagen författning eller föreskrift förebygges. Detta sker givetvis enklast genom att tidpunkten för ikraftträdandet utsättes, om det ej av lydelsen framgår att den länder till efterrättelse genast efter utfärdandet. För övriga fall erfordras emellertid bestämmelser.

Enligt lag den 1 juni 1894 angående tiden för allmänna författningars trädande i kraft skall i SFS införd lag eller annan allmän författning, i vilken icke blivit utsatt viss tid, varifrån den kommer att gälla, eller av vars lydelse icke framgår, att den genast efter utfärdandet länder till efterrättelse, träda i kraft fyra veckor efter den dag, då lagen eller författningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit. Denna lag äger sålunda i och för sig tillämpning även på de i SFS publicerade instruktionerna för riksdagens ombudsmän resp. revisorer. Föreskrifter av motsvarande innebörd bör meddelas beträffande RFS.

Författningssamlingens format, tryckning och distribution

Vissa skäl talar för att RFS får samma *format* som SFS. Härigenom skulle vid återgivning i RFS av en i SFS intagen författning och vid begagnande av samma tryckeri trycksakerna kunna användas för båda samlingarna.

Emellertid är Svensk författningssamlingens format större än riksdagstryckets. Då varje ledamot av riksdagen avses skola tillställas RFS skulle hänsyn till det från riksdagstrycket avvikande formatet behöva beaktas i olika sammanhang, bl. a. vid anskaffning av bokhyllor till riksdagsledamöternas arbetsrum. Övervägande skäl talar därför för att RFS utges i samma format som riksdagstrycket.

¹ Jfr. Matz, Hur skall författningsmaterialet göras lättare tillgängligt för administration och allmänhet? SJT 1949 s. 459—450 samt Riksdagens revisorers berättelse över den år 1965 av dem verkställda granskningen av statsverket § 2 s. 19.

Provexemplar närslutes utvisande författningssamlingens tilltänkta utseende, papperskvalitet och typografi (*bilaga B och C*).¹

Vad angår *tryckningen* och *distributionen* av RFS bör den mångåriga erfarenhet utnyttjas som finns företrädd hos det företag som trycker och distribuerar SFS. Hänsyn till avnämarna samt andra skäl av praktisk natur talar för att RFS expedieras från samma expedition som SFS. Vissa förberedande åtgärder härför har vidtagits.

Förslag till bestämmelser om RFS m. m.

I det föregående (s. [10] ff.) har uppdragits vissa riktlinjer beträffande författningssamlingens innehåll. Närmare bestämmelser härom bör meddelas i en av riksdagen antagen författning, som torde bära intagas såsom nr 1 i RFS. Förslag till sådana bestämmelser, utarbetade efter förebild av Kungl. Maj:ts kungörelse den 4 januari 1928 (nr 1) angående Svensk författningssamling, bifogas (*bilaga B*)².

Utöver vad i det föregående anförts (s. [17 f.]) må i anslutning till 7 och 8 §§ i förslaget allenast framhållas att det ansetts överflödigt att föreskriva att riksdagens organ och statsdepartementen skall erhålla erforderligt antal exemplar av RFS resp. äga rekvirera extra exemplar.

I enlighet med vad tidigare anförts under avsnittet om promulgation och ikraftträdande (s. [18]) har utarbetats förslag till bestämmelser angående ikraftträdande av vissa författningar och föreskrifter intagna i RFS (*bilaga C*)³. Bestämmelserna avses skola meddelas genom författning nr 2 i RFS. Av övergångsbestämmelsen till författningen följer att föreskrifterna om ikraftträdande ej skall gälla författning eller föreskrift som är i kraft den 1 januari 1967, om denna blott återgives i RFS utan ändring. Däremot blir bestämmelserna om ikraftträdande givetvis tillämpliga på sådan ändring av i RFS återgiven författning, varom beslut meddelas efter den 31 december 1966, om ändringen ej kungöres i SFS. Det är angeläget att tidpunkten för ikraftträdandet av en författning eller föreskrift anges. I fall då så ej sker har tidpunkten för ikraftträdandet ansetts kunna bestämmas till dagen efter det författningen utkommit av trycket.

Övergångsanordningar m. m.

I bilaga A² har redovisats de huvudsakliga författningar och föreskrifter, som såvitt nu kan bedömas bör införas i RFS resp. publiceras separat utanför RFS (kollektivavtal m. m.).

En del författningsändringar blir aktuella per 1 januari 1967 vid bifall till framlagt förslag angående riksdagens personalorganisation (tjänstemannastadgan etc.) eller av annan anledning. Detta tillfälle bör då tillvaratagas för att om möjligt trycka hela den ifrågavarande författningen i RFS. Härför fordras dock att en »originalurkund» avseende *hela* författningens behöriga tillkomst och innehåll tillställs förvaltningskontoret i förekommande fall med årtalsuppgift beträffande senaste ändring vid paragraf eller moment (jfr s. [17 f.]).

¹ Här ej bifogade.

² = bilaga 1 till detta memorial

³ = bilaga 2 till detta memorial

För att RFS skall tjäna sitt ändamål bör emellertid även sådana i bilaga A angivna författningar och föreskrifter, som ej ändras per 1 januari 1967 eller under den närmaste tiden därefter, snarast möjligt återgivnas i RFS. Även i detta fall måste emellertid författningstexten jämte en »originalurkund», som bestyrker textens behöriga tillkomst och innehåll, tillställas förvaltningskontoret i enlighet med de i det föregående (s. [17]) angivna riktlinjerna.

Med hänsyn till den korta tid som återstår till årsskiftet och då fastställdheten av sist avsedda författningars lydelse kan vara förenat med visst, delvis tidskrävande kontrollarbete lär publiceringen i RFS komma att dröja in på 1967. För att RFS snarast möjligt skall kunna fylla sin funktion bör arbetet med färdigställandet av gällande text påbörjas utan dröjsmål och »originalurkunden» jämte texterna tillställas förvaltningskontoret för publicering alleftersom de blir färdiga. Såsom riktpunkt bör gälla samtliga »originalurkunder» jämte texter bör ha tillställts förvaltningskontoret senast den 15 juni 1967.

Inom förvaltningskontoret bör närmare övervägas frågan om utgivning vid sidan av RFS av vissa författningar i bok eller häfte av handboks- eller fickformatstyp, lätt att medföra vid resor etc. Avgörandet härutinnan bör anstå till dess någon erfarenhet vunnits av författningssamlingens användbarhet. I anslutning härtill torde ställning även böra tagas till frågan om RFS skall medtagas i det bundna riksdagstrycket.

Kostnads- och anslagsfrågor

Det är vanskligt att i förväg bedöma kostnaderna för en författningssamling av den typ som här föreslagits. Behovet av och intresset för RFS utanför riksdagen och dess verk samt statsdepartementen, kan f. n. ej förutses med nämnvärd grad av säkerhet.

Med hänsyn till antalet riksdagsledamöter och tjänstemän hos riksdagen och dess verk samt på grundval av vissa beräkningar av statsdepartementens behov och med ledning av främst riksbankens distribution av författningar, ingående i Riksbankens författningssamling, torde en upplaga, inklusive reserv, å 2 000 exemplar böra tryckas. Kostnaderna härför, baserade på 400 sidor per år, jämte bokbinderi-, expedition- och distributionskostnader beräknas i 1966 års prisläge uppgå till 35 000 å 40 000 kr. Anledning torde saknas att räkna med några nämnvärda inkomster av försäljning av exemplar ur RFS i varje fall under den första tiden.

Kostnaderna torde böra belasta anslaget under fjortonde huvudtiteln till Den inre riksdagsförvaltningen: Kostnader för riksdagstrycket.

Stockholm den 22 november 1966

Sture Lannefjord

Förteckning

över författningar och föreskrifter som bör införas i RFS resp. publiceras separat utanför RFS.

A. I RFS införas:

1. Bestämmelser angående Riksdagens författningssamling
 2. Bestämmelser angående vissa författningars och föreskrifters ikraftträdande, intagna i Riksdagens författningssamling
 3. Riksdagsstadgan
 4. Ordningsstadga för första kammaren
 5. Ordningsstadga för andra kammaren
 6. Instruktion för nästa riksdags bankoutskott
 7. Instruktion för riksdagens förvaltningskontor
 8. Reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning (bankoreglementet)
 9. Stadga angående antalet riksdagens ombudsmän och deras ämbetstitlar
 10. Instruktion för riksdagens ombudsmän¹
 11. Instruktion för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken¹
 12. Reglemente för riksdagsbiblioteket
 13. Reglemente för Nordiska rådets svenska delegation
 14. Stadga om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande (ersättningsstadgan)¹
 15. Tillämpningsbestämmelser till ersättningsstadgan
 16. Avtal om grupplivförsäkring för riksdagens ledamöter
 17. Statstjänstemannalag¹
 18. Tjänstemannastadga för riksdagens förvaltningskontor och riksdagens verk
- Beslut av riksdagen eller dess organ, främst bankoutskottet och styrelsen för riksdagens förvaltningskontor om
19. Anställningsvillkor m. m. för partiellt arbetsföra (SFS 1960: 553, ändr. 1966: 410)
 20. Inrättande av vissa statligt reglerade tjänster (SFS 1965: 915, ändr. 1966: 461)
 21. Inrättande av vissa tjänster i befordringsgång (SFS 1966: 462)
 22. Tjänstetidsbefordran och personlig placering i lönegrad i vissa fall (SFS 1965: 40, ändr. 1966: 463)
 23. Tillsättande av icke-ordinarie statlig tjänst i högst lönegrad Ae 24 i vissa fall (SFS 1966: 465)
 24. Löneplansbeteckningar och lönegradsnummer för vissa statligt reglerade tjänster (1966: 452)
 25. Vissa statliga kollektivavtal (SFS 1965: 465)
 26. Vissa bestämmelser i anledning av arbetskonflikt (SFS 1966: 528)

¹Utfärdas i SFS men återgives i RFS

27. Förbehåll vid löneutbetalning i samband med arbetskonflikt (SFS 1966: 533)
28. Anvisningsläkare m. m. (SFS 1955: 666, ändr. 1965: 888)
29. Sjukkontrollkungörelsen (SFS 1963: 362, ändr. 1965: 889)
30. Ledighet för besök hos läkare (SFS 1965: 890)
31. Ersättning i vissa fall i anledning av sjukdom eller skada, som ådragits utom riket (SFS 1964: 519, ändr. 1965: 891)
32. Kostnader för sjukhusvård och vaccination i vissa fall (SFS 1955: 729, ändr. 1965: 914)
33. Tjänstledighetstillägg och semestertillägg (SFS 1965: 913)
34. Tillämpning inom riksdagsförvaltningen av statens pensionslöneförordning, statens allmänna tjänstepensionsreglemente och förordnande-pensionskungörelsen m. m. (SFS 1959: 286, 287 och 288)
35. Vissa pensionsförmåner enligt föreskrifter meddelade före utfärdandet av statens allmänna tjänstepensionsreglemente (SFS 1959: 290, omtryck 1962: 356)
36. Upphävande av sådan reducering av familjepensionsförmån, som för-anletts av att den förmånsberättigade innehar anställning (SFS 1960: 228)
37. Övergångsbestämmelser till statens allmänna tjänstepensionsreglemente m. m. (SFS 1959: 419)
38. Tilläggbestämmelser till statens allmänna tjänstepensionsreglemente (SFS 1959: 420)
39. Beräkning av pensionslön i vissa fall
40. Pensioneringsperioder m. m. (delegerades för riksdagens verk föreskrifter 1/11 1960, ändr. senast 16/10 1963)
41. Beräkning av tilläggsförmåner till reservpension som sammanträffar med lön eller egenpension (K.br. 14/1 1966)
42. Tillgodoräkning i pensionshänseende av anställning hos internationella organisationer (SFS 1964: 527, ändr. 1965: 895)
43. Tillgodoräkning i pensionshänseende av tid för tjänstledighet för bedrivande av forskningsarbete (SFS 1965: 894)
44. Grupplivförsäkring för arbetstagare hos riksdagen och dess verk (SFS 1962: 698, BaU 1962: 31 och 1963: 23)
45. Oavkortad lön m. m. till deltagare i kurser i företagsdemokrati och därmed sammanhängande ämnen (SFS 1961: 401)
46. Tillämpning inom riksdagsförvaltningen av allmänna resereglementet (SFS 1952: 735) samt tilläggsbestämmelser (SFS 1952: 736) och övergångsbestämmelser (SFS 1952: 781) till dessa
47. Resekostnadsersättning vid tjänsteresa med egen bil (SFS 1952: 780)
48. Tillämpning inom riksdagsförvaltningen av utlandsresereglementet (SFS 1953: 666)
49. Ersättning för deltagande i vissa förhandlingar
50. Utdelning, prenumerations och försäljnings av riksdagstryck m. m. (riks-gäldsfullmäktiges bestämmelser 19/11 1953)
51. Utgivning av uppslagsbok över riksdagens verksamhet (BaU 1918: 14)
52. Underhåll, renhållning och belysning av de öppna platserna omkring riksdagshuset m. m. (BaU 1947: 42)
53. Lokalupplåtelse i riksdagshuset (riks-gäldsfullmäktiges bestämmelser 5/11 1953)
54. Bilparkeringen på riksdagshusplanen (riks-gäldsfullmäktiges föreskrifter 17/12 1953)
55. Flaggningen å riksdagshuset (riks-gäldsfullmäktiges regler 29/1 1953)

B. Utanför RFS separattryckes:

1. Huvudavtal
2. Allmänt avlöningsavtal (RAST) jämte förvaltningskontorets föreskrifter (s. k. arbetsgivarförteckning) och anvisningar i anslutning till avtalet
3. Allmänt tjänsteförteckningsavtal (RATF) jämte förvaltningskontorets föreskrifter (s. k. arbetsgivarförteckning) i anslutning till avtalet
4. Förvaltningskontorets föreskrifter och anvisningar om tillämpningen av vissa kollektivavtal för tjänstemän inom riksdagsförvaltningen (handläggningscirkuläret)